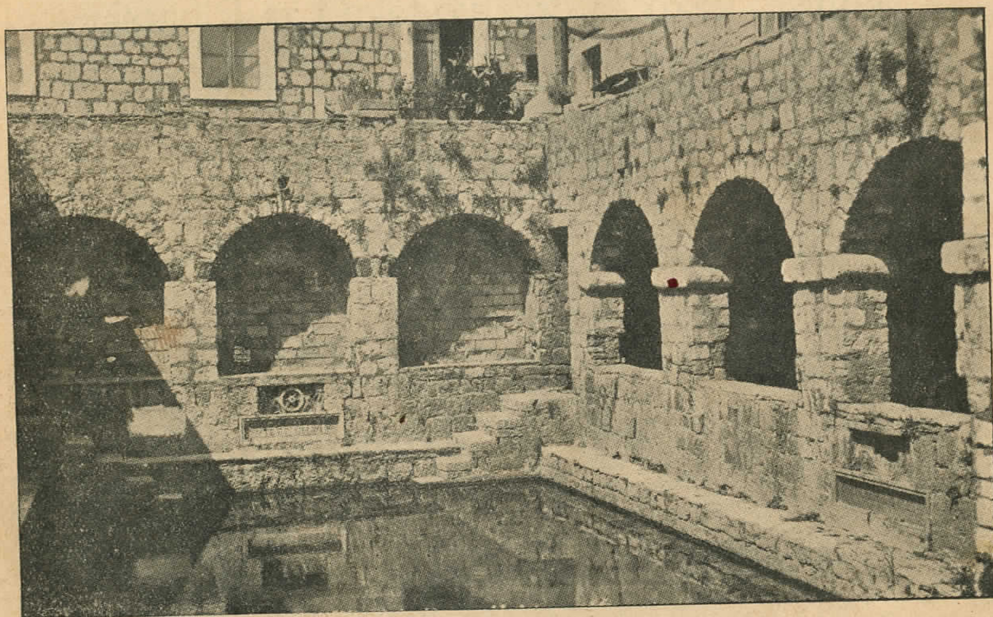
Poštarina plaćena u gotovom

RIBARSKI VJESNIK

List za unapređenje ribarstva i širenje znanja o ribama

Ribnjak Petra Hektorovića

Vlasnik i izdavač: Zagrebačko ribarsko društvo

God. XIV **Zagreb** **Novembar-Decembar**

1936

Društvene prostorije nalaze se u

Ulici Kraljice Marije 15 prizemno lijevo. Tel. 28-33

Umoljavaju se sva gg. članovi društva i pretplatnici Vjesnika, da sve dopise i rukopise, kako za društvo tako i za Ribarski vjesnik, kao i reklamacije lista, pa obavijesti o p r o m j e n a m a a d r e s a, te časopise u zamjenu od sada upravljaju na

Zagrebačko ribarsko društvo, Ulica Kraljice Marije 15 prizemno lijevo.

Uredovanje dnevno od 19—20 sati

u večer osim subote, nedjelje i blagdana.

RIBARSKI VJESNIK

LIST ZA UNAPREĐENJE RIBARSTVA I ŠIRENJE ZNANJA O RIBAMA

GLASILO: Zagrebačkog ribarskog društva — Saveza ribarskih društava Savske banovine — Zadruge za uzgoj i zaštitu riba u Savskoj banovini — Središnjeg saveza slatkovodnih ribarskih zadruga i organizacija Jugoslavije u Novom Sadu — Riječnog ribarskog društva za Primorsku banovinu u Mostaru — Centralnog ribarskog društva u Banja Luci — Pecačke sekcije V. P. P. kluba „Dunav“ u Beogradu — Pecačkog kluba „Tamiš“ u Pančevu Ribarskog sportskog kluba u Somboru

God. XIV ZAGREB 1936 Novembar-Decembar

Dr. VILIM MRŠIĆ, ZAGREB

RIBLJE BOLESTI

(Nastavak.)

Kod šarana nije slika upaljenog crijeva tako jasna kao kod pastrva, jer je kod ciprinida crijevo snabdjeveno jako finim krvnim sudovima, tako da je i kod zdravih ciprinida dosta tamno crvene boje. Srednja trećina crijeva ostaje dulje normalna, a osobito crvena postane zadnja trećina, dok je kod salmonida najcrvenija prva trećina iza želuca. Ako otvorimo upaljeno crijevo, vidjet ćemo, da je napunjeno krvavom sluzi, česticama sluznice i krvlju.

Uzrok upale crijeva je većinom nepodesna hrana, bilo pokvarena, bilo više ili manje teško probavljiva. Pokvarena hrana uvijek štetno djeluje. Otpaci iz klaonica ili ribe, koje su uslijed dugog transporta u ljetno doba ili nakon duljeg čuvanja počele već gnjiti, nisu više upotrebljive za riblju hranu, pa ni onda, ako ih kuhamo, jer kuhanjem doduše uništimo bakterije, koje bi mogle prouzrokovati bolest, ali ne uništimo otrovne tvari (toksine), koje su već nastale za vrijeme gnjiljenja.

Neprobavljivost hrane nastaje iz više razloga. Najbolje probavljiva je uvijek prirodna hrana, dok je svaka umjetna hrana teže probavljiva. Kuhana hrana je opet teže probavljiva od sirove. Usprkos tome je ribogojac katkada prisiljen, da hranu za ribe iskuha, kako bi izbjegao infekciji sa različitim parasitima. Kod toga treba paziti, da se hrana samo tako dugo kuha, koliko je baš potrebno da se unište parasiti. Što se hrana dulje kuha, to teže postane probavljiva i gubi na hranjivoj vrijednosti (kalorijama). Štetno je osim toga ako hrana sadrži previše masti, jer riblji probavni sistem nije prilagođen odviše masnoj hrani.

Također kod hranjenja sa suhom konzerviranom hranom, kaošto je suho brašno od sušenih riba, raka, krvi, mesa i t. d. mora ribogojac oprez-

no postupati. Glavno je, da takove konzerve kod priređivanja nisu bile previše ugrijane, jer inače više ili manje sagore i time postanu neprobavljive za ribe. To možemo ustanoviti na boji takvog brašna. Dobro priređena brašna imadu svijetlu boju, (osim ako sadrže krvi, koja daje brašnu tamnu boju), dok su previše pečena brašna uvijek tamne boje. Osim toga ne smije u konzervama biti previše dlaka, kože, žila i kosti, a pogotovo nikakvih većih šiljastih komadića kosti. Njihov miris mora biti svjež, a ne pljesniv, a osim toga ne smiju biti žgarave, jer je baš smrdljiva pokvarena mast u konzervama uzrok najtežih i naglih smrtonosnih upala crijeva.

Važno je također, da naše ribe ne hranimo preobilno. Ne samo da suvišna hrana pada na dno ribnjaka, gdje se od toga razvijaju bakterije, koje, kako znamo, mogu ribama škoditi, nego suvišna hrana može ribi preopteretiti crijevo. Grabežljive ribe, dakle osobito salmonidi, izgube u ribnjacima instinkt, koji posjeduju u prirodi, da ne jedu više nego što mogu podnijeti. Kao kod svih domesticiranih životinja dešava se i kod umjetno gojenih salmonida, da prime više hrane nego što je za njih dobro, šta osobito štetno djeluje za toplog vremena. Ni u doba kad se približuje mriještenje, ne smije biti hrana preobilna.

Štetno je napokon, ako je hrana previše jednolična. — Ako već umjetno hranimo, treba da se brinemo za promjenu hrane ili barem da ribama dajemo mješanu hranu, koja sastoji od različite umjetne hrane. Još bolje je naravno, ako je makar jedan dio hrane prirodan. — Ali čak i prirodna hrana može škoditi ribama, ako je dajemo u prevelikim količinama od jedne te iste vrste. U ribnjacima bit će takovi slučajevi rijetki, jer tamo imade gotovo uvijek više vrsti prirodne hrane, a osim toga ribe ne dolaze tako lako do nje, da bi mogle preopteretiti svoje probavne organe. Kod hranjenja mlađa u bazenima ili kod ukrasnih riba u akvarijima može se međutim dogoditi, da naškodimo ribama, ako im dajemo previše prirodne hrane, na pr. dafnija, enhitrea, tubifeksa, ličinaka hironomida ili sličnih životinjica. Zapravo to ni nije više prirodno hranjenje, jer manjkaju prirodne prilike primanja te hrane. Ribama nije potreban nikakov napor da dođu do hrane pa se zato lako prežderu, što osobito važi za salmonide. Osim toga nalazi riba u naravi r a z l i č i t e vrsti hranidbenih životinja. Pružamo li joj uvijek jednu te istu, makar i najbolju živu hranu, nije to više prirodno. Probavni organi ribe mogu s vremenom oboliti od toga. Tome još pridolazi, da svaka živa hrana nije prirodna za svaku vrst riba. Kada na pr. hranimo mlade pastrve sa ličinkama vodenih mušica trzavica (Chironomidae) moramo na to misliti, da se ove ličinke, koje su inače jako dobra hrana za ribe, ne nalaze u pastrvskim rijekama nego u muljevitim, toplim i mirnim vodama. Zato nesmijemo želudac i crijevo mladih pastrva preopteretiti tom neprirodnom živom hranom. Može naime lako doći do upale crijeva i anusa, jer ove ličinke (osobito ličinke od Chironomus gregarius) sadrže mnogo masti, koja je teško probavljiva za mlade ribe (Miegel 1932.). Slično važi za jednolično hranjenje riba u akvarijima ili cementnim bazenima sa ličinkama drugih muha, sa vodenim crvima (Tubifex) i sa račićima (Gammarus i Daphnia).

Ustanovimo li kod riba upalu crijeva bit će najbolje, da na neko vrijeme obustavimo hranjenje. Gladovanje na kraće vrijeme ribi nikada ne škodi, a bolesnoj ribi pače koristi, jer crijevo dobiva vremena da se oporavi. Nakon gladovanja treba da počnemo polako hraniti, ali sa sasvim drugom hranom nego što je bila ona, koja je prouzrokovala upalu crijeva. Najbolje da u početku ozdravljivanja dajemo samo prirodnu hranu. Razumije se da i kasnije ne upotrebljavamo više onu hranu, koja je bila uzrok bolesti ili samo u malim količinama, i to miješanu sa drugim hranidbenim sredstvima.

P a r a s i t i c r i j e v a.

Među parasite, koji se javljaju u crijevu riba, spadaju neki protozoji i različite vrsti crva.

E i m e r i a.

Od protozoa je važan rod Eimeria, od kojega parasitira u ribama više vrsta. Za ribogojca je najvažnija Eimeria cyprini Plehn. Eimerija spada u red kokcidija. Živi u stanicama crijevnog epitela, ali također u vezivnom tkivu, dakle u dubljim slojevima crijeva šarana. Tamo se eimerija razmnoži nespolnim, dakle vegetativnim načinom, naime tako da se pojedine eimerije neprestano dijele. Produkti diobe, takozvani shizonti ili merozoiti se isele, i neprestano se umnožavajući nastane u drugim dječinama. Na taj način može se eimerija proširiti po cijelom crijevu. Nakon izvjesnog vremena, osobito u proljeće, nastupa diferencija, pojave se muški i ženski individui (makro- i mikrogamete). Mikrogamete se združe sa makrogametama i stvaraju na taj način oociste ili zigote, koje imadu kod vrsti Eimeria cyprini promjer od 9 mikrona. Svaka se oocista podijeli na 4 dijela, takozvane sporoblaste (promjera 5 do 6 mikrona), koji se okruže čvrstom ljuskom. Time nastane iz svakog sporoblasta jedna spora, koja sadrži dva zametka u obliku polumjeseca, takozvane sporozoite. Oocista se zatim raspadne, spore ispadnu u crijevo, odakle sa izmetinama dospiju u vodu, gdje ih onda sa hranom progutaju drugi šarani. U crijevu novog gazde izađu sporozoiti iz spora, zabodu se u epitelne stanice, a kroz epitel zađu i u stanice vezivnog tkiva, gdje onda počne ciklus razmnažanja nanovo.

Eimerije nalazimo u crijevu gotovo svakog šarana. Dok je šaran zdrav i jak, podnosi manje infekcije bez osobite štete. Kod mladih šarana i kod onih starijih, koji su već iz drugih razloga manje otporni, eimerija brzo preuzme maha. Riba sve više slabi i napokon ugine. Kada se naime oociste raspadnu u stanicama epitela i vezivnog tkiva i spore ispadnu u šupljinu crijeva, ostane na mjestu, gdje su bile spore, mala rupa. Ova se rupa ispuni tkivnom tekućinom, koja se zgruša i poprimi žutu boju, a

znade biti i pigmentirana. Takovih »žutih tijela« imade kod većih infekcija na hiljade i hiljade, radi čega crijevo sve lošije radi. Hrana biva slabo iskorišćena, riba postane slabokrvna, omršavi, pa ako ne ugine od slabosti, postane žrtvom drugih infekcijoznih bolesti, bakterija i gljiva. Ali i onda kada riba ne ugine, nastane velika šteta, jer ribe, koje boluju na crijevu, slabo rastu i uzalud troše hranu. Infekcija je najopasnija za mlađ, ali je vrlo opasna još i za godišnjake, dok veće ribe nisu više tako osjetljive spram eimerija. Samo u ribnjacima, koji nisu bili dugo čišćeni, ni preko zime isušeni, pa im je dno zato jako muljevito, može eimerija postati u većoj mjeri opasna i za starije šarane, jer se u mulju nakuplja sve više i više spora, koje tamo dospiju sa izmetinama najprije slabo a kasnije sve teže inficiranih riba. Iz mulja primaju šarani sa hranom i spore u sve većoj količini, dok im s vremenom ne bude crijevo poplavljeno eimerijama. Kada se nakon toga još premjesti šarane preko zime u zimovnjake, gdje ne primaju hrane, nastavlja eimerija svoje razorno djelovanje, pa kada onda u proljeće počne šaran opet primati hranu, njegovo je crijevo tako oštećeno, da ne može raditi, pa se riba, koja je od zimskog sna već i onako oslabljena, ne može oporaviti, nego smalakše i napokon ugine.

Nađemo li dakle u našim ribnjacima, osobito u proljeće i ljeti, kada bi šarani morali biti dobro ishranjeni, veću množinu mršavih slabih riba, potrebno je da seciramo crijevo od nekoliko eksemplara. Pod mikroskopom nije teško ustanoviti da li se radi o eimeriji. U tom slučaju nalazimo u stijenkama crijeva mnogo žutih tjelešaca, a osim toga veliki broj oocista i spora od eimerije. Vegetativne stadije, dok se još nalaze u tkivu, vidimo dobro tek na bojadisanim presjecima crijeva, dočim spore možemo sa jačim povećanjem ustanoviti već posve dobro u svježem preparatu, ako raščupamo malo crijevnog sadržaja na predmetnom staklu. Spore naime jako lome svijetlo i zato su lako vidljive. Opasnost postoji naravno samo onda, ako nađemo spore u velikom broju, jer rijetko je kada šaran sasvim bez eimerija u crijevu.

Protiv eimerije možemo jedino to poduzeti, da prenesemo naše šarane iz zimovnjaka samo u takove ribnjake, koji su preko zime bili posve isušeni i dobro smrznuti, jer dugotrajnija suša i mraz uništavaju spore eimerije. Ako šarane držimo više godina u istom ribnjaku, a da ga nikada ne osušimo, ne očistimo i ne zamrznemo, onda se spore eimerije, koje dolaze sa izmetinama šarana u vodu, sve više i više nakupljaju u mulju, pa se uslijed toga može infekcija sa eimerijom tako raširiti, da postane opasna i za starije šarane.

Osobito treba paziti, da se sa eimerijom ne inficira mlađ. Zato u ribnjacima, u koje se pušta mlađ, nesmije biti nikakvih spora eimerije. Sasvim izbjeći infekciji nažalost nemožemo, jer se šaran, kako smo već spomenuli, ne da kao pastrva umjetno izmrijestiti. Ako hoćemo dobiti mlađ šarana, moramo metnuti parove starih šarana, koji su pred mrijestom, u male, plitke, za mriještenje osobito pogodne ribnjake, takozvane Dubischribnjake ili mrijesnjake, gdje onda stara ženka leže jaja, koja budu oplođena od sperme mužjaka, i gdje se mlađ skoro nakon toga izvali iz jaja i počne rasti. Razumljivo je, da sa izmetinama starih šarana dolaze i spore eimerije u dotične ribnjake. Zato je važno da stare ribe odmah nakon mriještenja ulovimo, da se infekcija svede na minimum, a osim toga ne smijemo mlade predugo ostaviti u mrijesnjacima, nego samo dotle dok su se toliko razvili, da ih bez pogibelji možemo pohvatati i prenijeti u druge veće i čiste ribnjake, gdje onda dalje rastu.

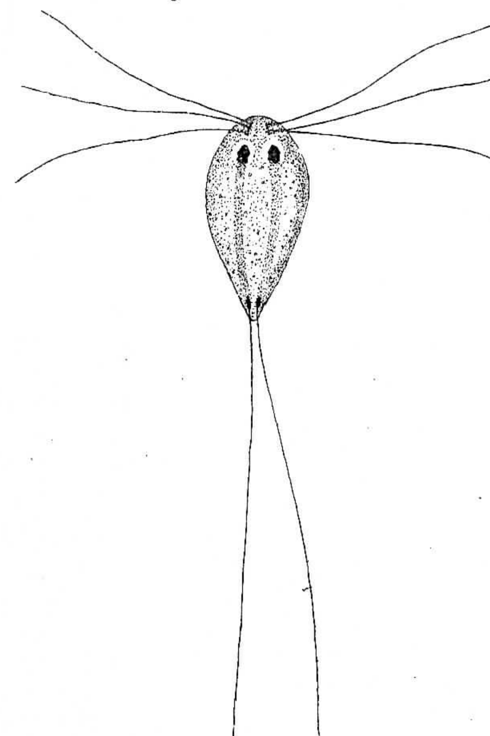
Osim Eimeria cyprini nalazimo kadkada kod šarana još jednu veću formu Eimeria subepithelialis Moroff i Fiebiger, koja također može prouzrokovati teške gubitke. Oociste ove vrsti imadu duljinu od 18—21 mikrona. Razvitak i djelovanje je slično kao kod Eimeria cyprini, samo što se Eimeria subepithelialis ne nalazi pojedinačno razasuta u crijevu, nego se više individua nagomila na pojedinim mjestima vezivnog tkiva crijevnih zidova, pa tako nastanu bijele kvržice, koje se i prostim okom dobro vide, jer postignu veličinu graškova zrna.

Druga vrst eimerije, Eimeria carpelli Léger i Stanković, nalaze se kod šarana sjeverne Francuske. Građena je slično kao Eimeria subepithelialis, samo je nešto manja (oociste 13—14 mikrona).

Češće nego Eimeria cyprini parasitira kod linjaka još Eimeria rouxi Elmassian. Njezine oociste imadu promjer od 12 mikrona.

Na crijevnom epitelu jegulje živi Eimeria anguillae Léger i Hollande. Kod mlađa crvenoperke, crvenokice, mrene i pijora nalazimo vrst Eimeria cyprinorum Stanković.

Još i razne druge vrsti eimerija nalazimo kod mnogih slatkovodnih i morskih riba i to ne samo u crijevu nego i u drugim organima. Nije međutim potrebno da ih sve nabrajamo, jer za gospodarstvo nisu od značenja.

Sl. 41. Octomitus.

Octomitus.

Od protozoa, koji žive parasitički u crijevu riba, preostaje nam još da spomenemo dva parasita iz reda flagelata i to Octomitus truttae Schmidt i Octomitus salmonis Moore. Oktomitus (Sl. 41) imade kruškolik oblik. Na stražnjem su kraju dva biča, koji

su dvaputa dulji od tijela. Na prednjem kraju ima tri para bičeva, koji brzo titraju i služe oktomitusu kao organi za kretanje. Parasit je dugačak 5—15 mikrona, širok 2—7 mikrona. Octomitus salmonis se nalazi kod pastrva Sjeverne Amerike u crijevu a također i u krvi. Octomitus truttae živi kod potočne i dužičaste pastrve u crijevu i u žučnom mjehuru. Može se lako ustanoviti ako metnemo kapljicu sadržaja crijeva ili žučnog mjehura na predmetno staklo i pogledamo pod mikroskopom sa jačim povećanjem. Oktomitus se nalazi u većem broju samo onda, ako su ribe već iz kojeg drugog razloga bolesne ili slabe. Ovaj parasit je dakle više indikator bolesti nego uzročnik. Nađemo li ga u većim količinama u crijevu ili žučnom mjehuru, možemo s pravom uvijek posumnjati, da su dotične ribe bolesne, pa moramo tek tražiti pravi uzrok. Zdravoj ribi oktomitus ne može škoditi, ali je jasno da jako umnožavanje oktomitusa, kakvo se dešava kod bolesnih i slabih riba, također doprinosi, da takve ribe brže propadnu. Na taj način može i oktomitus postati opasan osobito za mlađ pastrva, ako je taj iz bilo kojih razloga već slabašan. U rijetkim slučajevima nalazimo oktomituse također kod bolesnih šarana.

(Nastavit će se.)

ANTE TADIĆ, SUBOTICA.

Ribnjak Petra Hektorovića

Stari hrvatski pjesnik Petar Hektorović (1487—1572) bio je veliki ljubitelj riba, moguće jedan od prvih, koji je u našoj klasičnoj književnosti spomenuo ribare i ribe, i opisao život ribara u svojim književnim djelima. (Vidi njegovo pjesničko djelo »Ribanje i ribarsko prigovaranje«.)

Petar Hektorović bio je veliki ljubitelj prirode, volio je i biljni i životinjski svijet. Zato je perivoj u njegovom dvorcu, u Starom gradu na otoku Hvaru, izgledao kao jedan pravi botanički vrt odabranog južnog bilja, i zato je u njemu imao svoj veliki ribnjak, svakako jedan od prvih, što su ih hrvatski velikaši pravili za ukras svojih dvoraca, da uživaju u promatranju riba, ne u trgovačke svrhe, pa bi prema tome ovome ribnjaku bolje pristajalo ime velikog domaćeg akvarija.

Hektorovićev dvorac »Tvrdalj«, kada je bio sagrađen, ležao je tik do samog morskog žala, i pomoću kratkog kanala njegov je ribnjak bio spojen s morem. Na sredini ribnjaka bio je izvor slatke vode. Ova se miješala sa morskom, koja je u ribnjak ulazila kroz spomenuti kanal. — U toj brakičnoj vodi praćakali su se nemirni cipli u društvu svojih neprijatelja: jegulja i po kojeg zalutalog cipla.

Prema historijskim podacima nacrte za ribnjak, kao i sam dvorac, pravio je lično Petar Hektorović, koji je i poslovima građenja rukovodio. Izgleda da je ribnjak napravljen oko 1552 godine.

Sam ribnjak vrlo je estetski sagrađen. Okolo cijelog prostora, četverostranog bazena za ribe, nalaze se četiri hodnika pod svodovima sa velikim otvorima u obliku lukova, odakle je slobodan pogled na lijepi ribnjak. Na sjevernoj i južnoj strani ima po pet svodova, na istočnoj strani dva, a na zapadnoj strani tri svoda. — Unutrašnjost bazena za vodu dugačka je 13 m, a široka 5,50 m. Ribnjak se proteže od istoka prema zapadu. Na svakoj njegovoj unutrašnjoj strani nalazi se po jedan uzani unutrašnji zidić. Na sjevernoj i južnoj strani širok je 0,75 m, a na istočnoj i zapadnoj 0,50 m, tako da je ribnjak zapravo dug 14 m, a širok 7 m. Ovi unutrašnji zidići služili su svakako za lakši prilaz vodi, za čišćenje bazena, a moguće i za lov. Na sjevernoj i južnoj strani prema zapadu bio je mali silaz preko stepenica do ovih zidića.

Ribarnica u Staromgradu

Dno bazena je popločano. Visina vode iznosila je nekada 2,50 m, danas je niža, jer je kanalom iz mora ušlo mnogo mulja unutra. Taj kanal što spaja bazen sa morem danas je dugačak 58,50 m, jer je kasnije bila nasuta cijela uvala pred Hektorovićevim dvorcem, i do mora sagrađen spomenuti kanal. On izlazi sa sjeverne strane put mora preko poljane Tvrdalj prolazeći kroz »slatinu« — široki četverostrani bazen u kojemu žene peru rublje. Kanal je pokriven. Na sredini bazena nalazi se spomenuti izvor slatke vode, i tako je dobila voda u ribnjaku svoj potreban tok. Ova se voda stalno miješa sa morskom, za vrijeme plime, i postaje poluslana, u kojoj cipli vrlo rado žive. — Na južnoj strani bazena nalazi se jedan vrlo mali i plitak bazen od jednog četvornog metra površine sa jednim polulijevkastim otvorom, koji je vjerovatno služio za bacanje hrane gladnim ribama. Prema tome Hektorović je hranio ribe u svome ribnjaku onako, kako mi to danas radimo u domaćim akvarijima. — Na istočnoj strani nalazi se jedan slijepi kanal, u koji voda ulazi kroz dva manja svodovita otvora sa rešetkama. To je mrjestilište. Rešetke su dobro postavljene da čuvaju mrjest i mlađ od većih proždrljivaca.

Zidove ribnjaka Hektorović je ukrasio raznim reljefima i pod ovima dao uklesati razne latinske natpise.

Na sjevernoj strani, u sredini, bio je jedan ukrasni reljef, ali nečija ruka ga je uništila, ostao je samo ovaj latinski natpis ispod njega: Memorare novissima (Pamti najnovije događaje), a na mjestu, gde kanal odvodi vodu u more, stoji drugi natpis: Heu, fugiunt fluxu non redeunte dies (Hej, bježe dani s tokom koji se ne vraća).

Na južnoj strani nalazi se jedna mrtvačka glava sa ukrasima oko nje, a povrh glave uklesan je ovaj natpis: Respice quod salvant nec opes nec gloria mundi, non decor aut aetas mors via cuneta rapit (Pazi, ni blago ni svjetska slava ne daju zadovoljstvo, Smrt ne pazi na ukras ni na vijek, nego sve grabi).

Na istočnoj strani, iznad otvora gde voda ulazi u mrjestilište, nalaze se uzidana dva tanjira i jedna žara, a ispod toga natpis: Nihil occultum (Ništa nije sakriveno ili nema tajne).

Na zapadnoj strani ribnjaka nalazi se jedna ploča sa uklesanim kotačem i sunčanim zracima, koji izlaze iz usta dvaju anđela sa strane, a ispod toga ovaj natpis: Conniventibus virtute et genio (Onima koji su malaksali od vrline i životne snage).

Povrh cijelog ribnjaka okolo naokolo nalazi se na svodovima prostrana terasa sa koje se pruža divan pogled na ciple (Mugil chelo Cuv.) koji plivaju dole u vodi.

ANTE TADIĆ, SUBOTICA.

Ribolov u Podunavlju sve više propada

Pisac ovih redaka ukazao je u jednom odužem članku u »Ribarskom listu« Sarajevo, br. 5 i 6 1931 god. i poslije toga u jednom predavanju preko Radio stanice, Beograd dne 31 srpnja 1932 god. o nestajanju ribe u Dunavu.Mnogi su se ljudi razrogačenih očiju čudili tome izlaganju, pa i mnogi poljoprivredni stručnjaci upravnih vlasti, u čiju kompetenciju još uvijek spada kod nas i ribarstvo, pošto kod upravnih vlasti pored rijeka i jezera zasebnih državnih ribarskih stručnjaka nema, čija bi kompetencija bila nadzor nad ribarstvom uopće (razmnožavanje i uništavanje ribe, ribolov, trgovina i slično). — Bilo je i takvih, koji su se krstili od čuda tom predavanju i prosto nisu vjerovali da može i takvih pojava biti u prirodi.

Na našoj najvećoj rijeci, Dunavu, od uvijek je bilo Smederevo najpoznatije mjesto, kao središte ribolova i trgovine slatkovodnom ribom. Tu je u vremena prije svjetskog rata postojala neslužbena burza za trgovinu i izvoz ribe. Iz svih krajeva predratne Srbije, pa i iz okolnih država dolazili su trgovci u velikom broju da kupuju i svježu i sušenu ribu. — Danas je u Smederevu u tom pogledu potpuni zastoj. Isto je tako u Velikom Gradištu, Golupcu, Donjem Milanovcu, Kladovu, Brzoj Palanci i Negotinu. Nekadašnja velika flotila ribarskih čamaca pravih ribara športaša u ovim mjestima jako se smanjila. Svi ti ribari, pa i športaši, imali su sav potreban alat.

Uzroke nestajanja ribe u Dunavu neću ponovo da iznosim, jer sam to opširno iznio u dvjema prije spomenutim prilikama, samo ću napomenuti da su sva moguća nedozvoljena sredstva uništila najveći dio ribe u Dunavu. Na teritoriju Dunava počevši od Beograda pa do Negotina, nije nikada bilo na snazi moći jednog ozbiljnog ribarskog zakona, koja je tu katastrofu mogla spriječiti, kao što ničija inicijativa nije također ništa učinila u korist ribolova.

Ribolov je u Podunavlju bio vrlo bogat. Lovilo se najviše šarana, kečiga, smuđeva i velikih somova, čija težina od 20—50 kg nije bila nikakva rijetkost kao danas. — Tada je cvala trgovina soljenom i svježom ribom. Ali od te trgovine najviše su imali trgovci, manje sami ribari, jer su bili prisiljeni da na licitaciji prodadu ovima svu ulovljenu ribu. Ribar, siromašan, da čim prije dođe do novca za kruh, rakiju i duhan bio je prisiljen da proda vrlo jeftino, zbog natjecanja, svu ulovljenu ribu bogatom ribarskom trgovcu, koji je postajao diktator cijena. Tako je to bilo uobičajeno pravo trgovaca, tako je i ostalo, i teško onom ribaru, koji se usudi sam da proda potrošačima svoju ulovljenu ribu. Od toga nijedan trgovac neće više ribu da kupi. Trgovci ga proganjaju, ribari ismjehavaju, a da sam postane trgovac ribom nema za to raspoloživog kapitala. Takvom ribaru ne preostaje ništa drugo nego da se preseli u drugo mjesto. Taj nehumani i nesocijalni običaj još i danas vlada.

Današnji trgovci ribom nisu više bogati ljudi, jedva se prehranjuju od dobivene zarade. Dok su prije kupovali i preprodavali ribu od 10—20 ribara, svakodnevno, danas su zadovoljni ako je mogu od dvojice trojice kupiti i prodati.

Tom nazadovanju ribara paralelno sa nestajanjem ribe u Dunavu, krivi su najviše sami ribari i trgovci ribom. Njihove ribarske organizacije, koje su uglavnom društva na papiru, manje na djelu, zbog nerazvijene socijalne svijesti kod njihovih članova, skoro ništa nisu mogle učiniti na poboljšanju tih nesnosnih prilika. Ako se neko za to zauzimao, nailazio je stalno na nerazumijevanje i podsmijeh. Ni ribarski zakon nije mogao ništa da učini, jer i u koliko ga je bilo, niko ga nikada nije primjenjivao.

U posljednje vrijeme, kada je skoro već sve propalo, ipak se našlo nekoliko ribara, koji su uvidjeli da su na rubu propasti, pa su se trgli i hoće da spriječe uništavanje ribe nedozvoljenim sredstvima u posljednjem času. Oni nastoje, da se putem krstarenja kontrolnih čamaca stane na put bespravnom uništavanju ribe, naročito za vrijeme mrjestenja. Samo ni tu se ništa neće postići budu li se i te mjere primjenjivale onako, kako je to i dosada bilo na Dunavu, a na teritoriju od Beograda do izlaza Dunava iz naše zemlje.

Jedino strogim ribarskim zakonom, nemilosrdnim kaznama i stvaranjem ribarskih zadruga pod nadzorom dobrih stručnjaka moći će se nešto postići.

ANTE TADIĆ, SUBOTICA.

Stanje ribnjaka u sjevernoj Vojvodini

Na prostoru između Subotice—Sombora i Apatina s jedne strane i rijeke Tise s druge strane ima na velikim gospodarstvima većih i manjih ribnjaka u kojima vlasnici goje ribu za svoju upotrebu kao i za prodaju u najbližoj okolini. — Svi se oni ribnjaci više manje vode na diletantski način, ali sa željom da se što više iskoriste. Pretrpavaju se mlađem bez stručnog razumijevanja, pa makar im sve ribe najedanput uginule. U tima ribnjacima goje jedino šarane. Oni se nalaze u povećim plitkim udubljenjima. Voda dolazi u ribnjake ili iz kakvog potoka sa dosta slabim tokom ili iz arteških bunara. Usled slabog pritoka vode, količina kisika nije uvijek dovoljna za ogroman broj ubačene ribe. Ribnjaci su većinom potpuno goli, nigdje okolo ili samo djelomice na obalama nema stabala da sačuvaju ljeti barem jedan dio vodene površine od neprestanog zagrijavanja suncem. A srazmjerno ima u njima vrlo malo potrebnih vodenih biljaka. U ovakvim okolnostima nije ni čudo, što u njima ponestaje kisika, i ribe u ogromnim količinama svakodnevno uginu-

Ove godine za vrijeme toplih dana mjeseca ožujka i početkom travnja uginulo je svakodnevno u svakom ribnjaku na stotine šarana. O tome se mogao svako lično uvjeriti iz razgovora sa vlasnicima ovih ribnjaka.

Ribari sa Tise

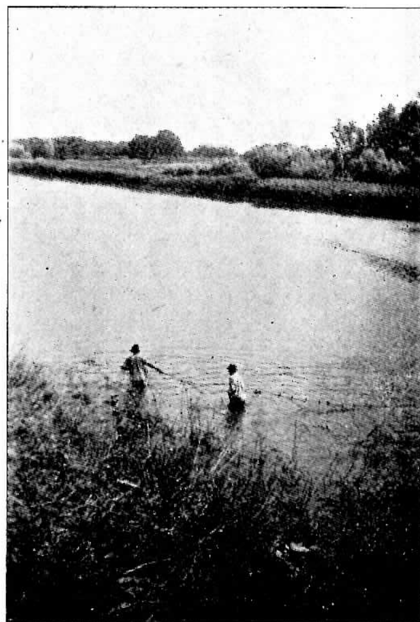
Svi ti vlasnici ribnjaka obilazili su razne kemičare ili kemijske laboratorijume u tamošnjim tvornicama, da im izvrše analizu vode i ustanove, zašto im ribe u tolikoj mjeri uginu, i donosili su im uginule ribe, da bi ustanovili navodnu bolest od čega su ribe, po njihovom mišljenju morale uginuti. Ti su ljudi bili upućivani na Zavod za primijenjenu zoologiju u Zagrebu, s time, da pozovu nekoga od njegovih stručnjaka, koji će im tačno ustanoviti od čega im ribe uginu. Ali savjeti ništa nisu pomogli, jer im je izgledalo previše komplicirano da nekoga u tu svrhu pozivaju.

Od tih ljudi doznalo se i to, da oni obično u veljači svake godine ubace u svoje ribnjake na hiljade komada šarana iz Dunava ili Tise sl. 1, da ih već slijedećeg ljeta prodaju svojim potrošačima. Te mlade ribe, šarane, ubacuju u svoje ribnjake bez obzira na njihovu površinu, količinu vode, tok i količinu hrane u njima. Glavno je, da se okna ribnjaka napune što više mladim ribama, pa će biti i novaca dosta. Ali mnogi se u tome prevari!

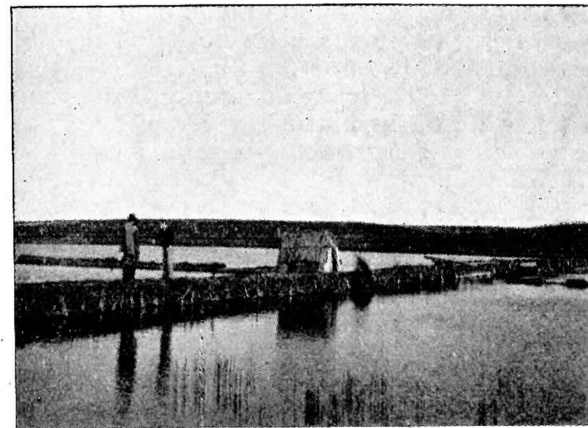
Imao sam prilike, u travnju ove godine, sa jednim licem, koje se zainteresovalo za te prilike u ribnjacima, da posjetim jedan takav ribnjak u okolini Subotice, blizu mjesta Bajmoka.

Površina ribnjaka iznosi 25,600 m četvornih sl. 2. Sastoji se iz šest okna. U jednom oknu nalaze se stariji šarani za rasplod, a ima i jedan manji zimovnik i jedan bazen u kojemu se čuva riba za prodaju sl. 3.

U ribnjak dolazi voda putem jednog potočića, u koji se slivaju kanali s vrućom vodom iz tri parna mlina. Ali, pošto se ta vruća voda uliva u potok na udaljenosti 2—3 km od ribnjaka, to se ona potpuno rashladi, a analizom je ustanovljeno da ne nosi nikakvih kiselina sa sobom. U ribnjak ulazi voda i iz jednog arteškog bunara. Tok vode u ribnjaku je vrlo slab. Temperatura vode iznosila je u pojedinim oknima i spojnim kanalima 12,7—15,8° C, mjereno između 3—5 sati poslije podne za vrijeme sunčanog dana. Vršeći kemijsko istraživanje kisika na licu mjesta, ustanovljeno je da ga nema skoro ni puno ½%, što je vrlo štetno djelovalo na ribe, naročito tih dana, kada je temperatura zraka bila visoka, a ni malo vjetra ni kiše nije bilo, tako, da je sve to povećavalo pomanjkanje kisika za ogroman broj ubačenih šarana. Pa nije ni čudo, pri takvim prilikama, kada smo doznali od vlasnika, koji je u veljači ubacio 9000 komada mladih šarana iz Tise, da mu je za mjesec i po dana uginulo preko 4000 komada.

Ribanje na Tisi

Ribnjak u Bajmoku. Stražareva kućica

Vlasnik je pričao, da su ribe najviše uginule u ožujku, kada je temperatura bila abnormalno visoka, viša nego ranijih godina u isto vrijeme. Ribe su tada plivale najviše na samoj površini uslijed pomanjkanja kisika.

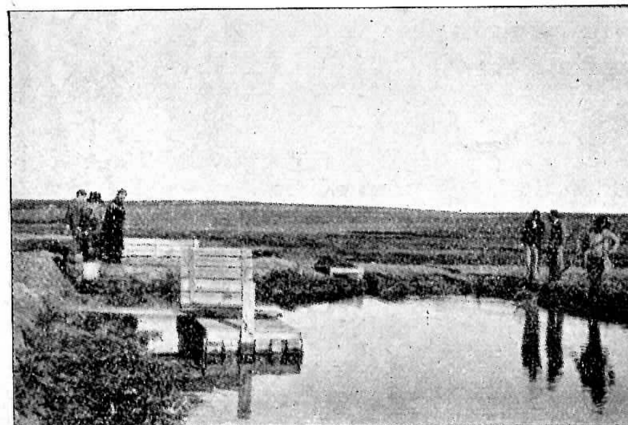
I sada je bilo nađeno napola obamrlih šarana, ali čim su bili metnuti u posudu svježe vode, za kratko vrijeme su se osvježili i počeli veselo praćakati po njoj.

Obale ovog ribnjaka nigđe nemaju ni malo zelenila, stabala, za potrebnu hladovinu, a u vodi od vodenih biljaka ima samo nešto malo vodene paprati (Salvinia natans) i zelenih alga (Spirogyra), ali koje nisu nipošto dovoljne za stvaranje potrebnog kisika za cijelu količinu vode u ribnjaku.

Pored dosta manjkavosti u biljkama, voda ima ipak dovoljno životinjske hrane, što je bilo ustanovljeno mikroskopskim istraživanjima. Naročito ima vrlo mnogo raznih vrsta račića, najviše Cyclops strenuus Fisch.

Umjetnu hranu vrlo rijetko kada ubacuju.

Ugibanje šarana prestalo je tek krajem travnja, kada su počeli puhati jači vjetrovi, koji su stalno pokretali površinu ribnjaka, i tako se povećala količina kisika, a uz to dosta česte kiše donijele su mnogo svje-

Ribnjak u Bajmoku. Bazen sa ribom za prodaju

že vode i tako pojačale količinu kisika. Šarani ubačeni u ribnjak mjeseca veljače, u srpnju idu već na tržište, obično su teški 15—20 dkg. Prodajna cijena im je obično 6—7 dinara kg. Da su teži morali bi biti i skuplji, a to potrošači iz dotičnog mjesta i okolnih sela ne bi ni htjeli da plate. Zato se u ovom i u svima ostalim ribnjacima vrlo rijetko ostave šarani da budu teški do jednog kilograma, jer su onda svakako skuplji i nema ko da ih plati.

Takve su prilike ribnjaka i tržnih cijena u cijeloj sjevernoj Vojvodini.

FELIKS ZVONIMIR VLAŠIĆ, ZAGREB.

Kako i tko uništava našu ribu

Zadnjih godina se sve više opaža nazadovanje stanja riba u našim vodama pak me je to ponukalo, da se intenzivnije pozabavim ovim pitanjem.

I ako je već toliko puta to pitanje bilo koli u našem Ribarskom vijesniku, toli i u zagrebačkim dnevnim listovima tretirano, istovremeno upućivano na sve moguće nekorektnosti koje se dešavaju, ali sve je to ostalo nezapaženo od mjerodavnih, ili kako se ono kaže: glas vapijućeg u pustinji.

Haračenje na vodama koje imade naše društvo u zakupu, kao i svih ostalih voda je u takovom zamahu, da je skrajnje vrijeme, da mjerodavni najenergičnije zahvate u tu stvar, ako ne žele, da naše vode u skoro vrijeme, ne ostanu bez ribe.

Ponajprije se moram osvrnuti na razne zakupnike i podzakupnike ribara obrtnika.

Što se pod tim obrtnicima razumjeva, je svakomu vrlo dobro poznato.

Kakovu ribu ti obrtnici (uz časne iznimke) love, neka se svatko koga to zanima osvjedoči petkom u ribarnici na Dolcu.

Ondje ćete naći smuđeva, štuka, somova, (ne patuljastih) na košare u dužini od 15 do 20 cm komad, a da bude harač potpun, naći ćete sada za vrijeme lovostaje i potočnih pastrva.

Pitam ja gdje je tržno nadzorništvo, gdje su vlasti, da se sve to može nekažnjeno dešavati?

Kažu mi, da su to ribe iz privatnih lovišta.

Ako je tako, onda taj vlasnik privatnih lovišta mora biti potpuni neznalica, ili strašan lakomac, kojemu je pred očima samo dobit, dok o racionalnom uzgajanju ribe i njenoj zaštiti ne vodi računa.

Kako su ta privatna lovišta većinom u spoju sa našim rijekama, to kod višeg vodostaja bivaju naplavljena velikim količinama ribe, bilo silom, bilo da se riba sama zaklanja u mirnije vode, pak je prema tome i vlasnik takovih voda i te kako obvezan voditi računa o zaštiti ribe, a ako neće, imade se takova voda za sveopće dobro izvlastiti iz posjeda nesavjesnog harača.

Stoga je potrebno, da vlasti izdaju kratkim putem jednu naredbu, kojom će biti točno određene mjere za svaku pojedinu vrst ribe koja se smije donašati na tržište.

Osim toga potrebno je za vrijeme mrjesta zabraniti svaki ribolov kako na državnim, tako i na privatnim vodama, i to za salmonide, kao i za cyprinide i sve ostale veće vrsti (Raubfische).

Iznimku bi činila samo velika uzgajališta riba, koja i onako racionalno gospodare svojim vodama.

Naše sportsko društvo kojeg članovi smiju loviti ribu isključivo samo udicom, imade točno propisane mjere za sve vrsti riba, na što naši lovnici i te kako ljubomorno paze, pak svaki prekršaj društvo bezobzirno kažnjava, ne gledajući pri tom niti na položaj niti na veze pojedinca.

Drugi način izigravanja propisa lova su razne svjedodžbe i uvjerenja, koja izdaju općine ili njihovi pojedini funkcionari, da je odnosna riba ulovljena u privatnom lovištu.

Preko toga bi se dale pisati knjige, jer u 90% slučajeva je na tržište dopremljena riba ulovljena bilo u državnim rijekama, bilo u našim zakupima.

Daljnja rak rana našeg lošeg stanja riba su dinamitaši i oni koji otrovom uništavaju ribu.

Oni koji te dinamitaše i trovače poznadu, ne ufaju se prijaviti ih vlastima, bojeći se njihove osvete, a ovi znajući to vrlo dobro, postaju od dana u dan sve agresivniji.

Koliko se mlađa jednim dinamitom i otrovom uništi, nije potrebno, da opisujem, jer je svakomu vrlo dobro poznato, da kroz eksploziju dinamita u vodi nastaje jak pritisak zraka, uslijed kojega svoj ribi koja se na nekoliko metara u blizini nalazi pukne mjehur, uslijed čega riba ugine, dok otrov sve uništi.

O šteti koju nam prouzrokuje Trbovljansko ugljenokopno društvo, neću ovaj put niti pisati, jer je baš u zadnje vrijeme u novinama o tome bilo dosta govora.

Sada još moram spomenuti krivolovce.

Tih imade udičara i mrežara.

I ako jedni i drugi nemogu prouzrokovati toliko štete, kao dinamitaši i trovači, to ali nisu ništa bolji od ovih potonjih, jer pomažu rabotu istih.

Koliko naši krajevi kroz to štetuju na prometu stranaca, nije potrebno posebno naglašivati, jer na prazne vode neće nitko dolaziti.

U Engleskoj, Austriji, Njemačkoj, i t. d. nastoje vlasti športski ribolov unaprediti svim mogućim sredstvima, dok se kod nas ovaj zdravi šport potpuno zanemaruje, i ako imademo i te kako povoljne prilike za razvitak istoga.

Naše društvo je pod ovom upravom pomišljalo na nasađivanje mlađa više vrsti riba u našim rijekama, ali uz ovakove prilike nema izgleda, da bi se moglo odlučiti na taj korak, jer nitko razborit nemože od nas zahtijevati, da nasađujemo i uzgajamo ribu, da ju nesavjesni ljudi mogu haračiti i uništavati.

Dosljedno predidućem očekujemo, da će mjerodavni faktori u interesu našeg narodnog blagostanja izdati što većim pospješenjem shodne odredbe, da se zaštiti naša riba, tim više, što smo zaključkom sjednice upravnog odbora uputili Kr. banskoj upravi i tržnom nadzorništvu nužne predstavke.

Kad vidimo, da je naš apel naišao na tim mjestima na razumijevanje, onda smo i mi pripravni svojski poraditi na tome, da postepeno napučujemo rijeke koje spadaju u naš djelokrug, potrebnim mlađem, dok ćemo istodobno uznastojati, da sva nastojanja vlasti u tom pravcu svim silama i sredstvima koja nam stoje na raspolaganje podupremo.

A sada: Strpljen, spašen!

Trbovljanski ugljenokopi uništavaju našu ribu i privredu

Još od 1911 godine vodi grad Zagreb, te općine Brežice, Krško, Sevnica i neke druge borbu protiv Trbovljanske ugljenokopne družbe, zbog protupropisnog rada trbovljanskih ugljenika. Od tada, pa do danas, održano je nekoliko povjerenstvenih očevida, nakon čega su donešene dvije odredbe. Godine 1923 donijela je bivša pokrajinska uprava u Ljubljani a 1926 bivši veliki župan ljubljanske oblasti. Obje ove odredbe ostale su samo na papiru i trbovljanski ugljenici i nadalje onečišćuju Savu, uništavaju ribu i onemogućuju promet stranaca u predjelima oko Save, jer se stranci nemaju gdje kupati zbog nečiste vode, pak na taj način Trbovljansko ugljenokopno društvo uništuje jedan dio hrvatske privrede.

Grad Zagreb mnogo puta pokušavao je intervencijom kod vlasti spriječiti onečišćivanje Save od strane spomenutih ugljenokopa, ali je ugljenokopno društvo uvijek znalo ishoditi »stručno« mnijenje raznih komisija, koje je išlo njima u korist i od protesta Zagreba i ostalih općina nije bilo ništa.

Sada je povedena jena šira akcija protiv Trbovljanskih ugljenokopa i to od strane društva Zagrepčana, Inžinirske komore, Obrtne komore, Trgovinsko-industrijske komore, Lovačko-ribolovnog društva i Saveza građevnih poduzeća. Ova zagrebačka društva podnijela su predstavku Savskoj banovini i gradskom podnačelniku, u kojoj su činjenicama dokazali strahovite štete, koje naša privreda trpi zbog onečišćenja Save od strane trbovljanskih ugljenopoka. U toj predstavci spomenuta društva konstatiraju, da trbovljanska družba dobavlja u Zagrebu ugljen slijedećim institucijama: Banskoj upravi i ostalim državnim uredima godišnje oko 150 vagona, bolnicama, školama i raznim ustanovama godišnje oko 550 vagona, gradskoj upravi i gradskim poduzećima godišnje oko tri tisuće vagona, te privatnicima za kućni ogrijev godišnje oko 1300 vagona, u vrijednosti oko deset milijuna dinara. Ovo je takav argument, s kojim se da operirati kod spomenute trbovljanske družbe i dati joj do znanja, da grad Zagreb može svakog časa odustati od ovih narudžaba, kao represaliju na štete koje Zagreb i ostale općine trpe od onečišćavanja Save od strane Trbovljanskih ugljenokopa.

Poznato je, da ima ugljena u Savi ne samo ispod ugljenokopnih revira trbovljanske družbe, već i kod Rugvice, dakle oko 120 kilometara nizvodno, a isto je tako poznato i analizom ustanovljeno, da je Sava u ponedjeljak u jutro kao i svakog dana kada ugljenokopi ne rade, na cijelom svom toku čista i baš ovim činjenicama pobija se t. zv. stručnjačko mišljenje onih, koji vele protivno, a u interesu trbovljanske družbe. Koliko se ugljena nalazi u Savi najbolje govori činjenica, što se na dijelu Save od Brežica do Podsuseda bave vađenjem ugljena skoro sva sela uz obalu, od kojih samo ona sela, koja leže na teritoriju zagrebačkog i samoborskog kotara, izvade godišnje iz savskog korita naplavljenog sitnozrnog ugljena oko četiri stotine vagona, te deset do petnaest vagona krupnog ugljena.

Prema točnim podacima dolazi u poplavno područje oko 50 tisuća katastarskih jutara plodnog zemljišta, na kojem se zbog usporavanja brzine vode na tom kulturnom zemljištu taloži sitan ugljen, koji uništava usjeve i pretvara plodne livade i oranice u pustoš. Na ovom dijelu Save uništeno je sasvim ribarstvo, jer ugljen uništuje hranu, koju ribe trebaju, a koja se hrana nalazi samo u čistoj vodi. Promet stranaca, koji se počeo vrlo lijepo razvijati u ljetovališnim mjestima podbacio je za preko 80%, jer se posjetioci nemaju gdje kupati.

Spomenuta zagrebačka društva u svojoj predstavci opravdano naglašuju, da su ovim onečišćavanjem Save pogođeni najviše interesi grada Zagreba. Dobava najvažnijeg građevnog materijala, šljunka i pijeska za gradnje u Zagrebu, vrši se iz graba izvan savskog korita, koje su plodne livade i oranice. Ove dobave vrši pretežno okolišno seljaštvo, koje momentano zavedeno dobrom zaradom, uništava svoja plodna polja, da im s vremenom nestane zemljišta, koje mu je potrebno za prehranu. Ovakovo uništavanje plodnog zemljišta osiromašuje okolišno seljaštvo i ugrožava njegovu egzistenciju, a ujedno pogoršavaju se i higijenske prilike cijele gradske okolice, zbog baruština koje nastaju kopanjem pijeska.

Još mnogo činjenica iznijela su zagrebačka društva u svojoj predstavci, koje dokazuju i ostale štete koje grad Zagreb i druge općine trpe onečišćavanjem Save. Ovi su dokazi tako eklatantni, da će se ovo pitanje bezuvjetno morati nakon toliko godina ipak jednom definitivno riješiti.

Dr. VILIM MRŠIĆ, ZAGREB.

Da li je športski ako športaš udičar katkada i nešto ulovi?

Rijetko se dogodi da športaš udičar u vodama svoga ribarskog društva ulovi koju ribicu. Još su rijeđi slučajevi da ribar ulovi mnogo ili da zakači i sretno izvuče koju rekordnu ribu, dok vrlo često ostane njegova torba prazna.

Prelistamo li ribarske časopise, dobit ćemo sasvim drugo mišljenje. Razumije se da nitko ne piše rado o svojim neuspjesima. Svatko opisuje samo rekorde, rekordne brojeve, rekordne težine. Takova je već ljudska narav, ali se takvim pisanjem dobiva krivi pojam. Čitajući naime članke oduševljenih ribara, dobivamo utisak da ribić, kada je na vodi, neprestano samo izvlači ribu za ribom, jednu veću i težu od druge. Shvatljiva stvar za onoga, koji ne misli jalovo. Svatko opisuje samo svoj uspjeh, borbu sa ribom i rezultate, i to opširno na više stranica. Satove, koje je prohodao bezuspješno, spomene tek kratkom rečenicom. O bezbrojnim danima provedenim na vodi, gdje ribu nije ni vidio a kamo li da bi je uhvatio, o tim danima »lova« šuti kao zaliven.

Ima međutim i manje lojalnih ljudi. Oni ne znaju čitati između redaka, pa kada čuju za rekordne brojeve ili težine, odmah im je na usnama usklik: »To nije športski«.

To me potsjeća na izvjesne starce, koji, kada čuju o uspjesima mladih u ljubavi, smjesta imadu pri ruci osudu: »To nije moralno!«

Ako već priznajemo, da je ribolov sa udicom šport, zašto ne bismo priuštili športskim ribarima i njihove rekorde? Svaki šport ima svoje rekorde a svaki rekord je rijetkost. Neće se valjda opustošiti neka voda radi toga što osobito sretan ribić uhvati u toj vodi 30 pastrva jedanputa u godini dana. Razloge opustošenju valja nam tražiti drugdje, tamo naime gdje se prodaje dinamit i balukat, gdje se moči lan i konoplja, gdje pliva pilovina u vodi, gdje se ispire ugljen i gdje otiču kemijski otpaci iz tvornica.

Ali već čujem opet apostole športa kako viču: »nije rekord ribarskog športa u broju ili težini uhvaćenih riba nego u finoći upotrebljenog alata«.

Ja sam međutim takov poganin da ne priznajem niti ova osnovna vjerovanja.

Istina je, alat ne smije biti pregrub, ali ne možda radi rekorda u finoći nego radi uspješnijeg lova, da ribu lakše prevarimo, a osim toga da se ne mučimo na vodi s preteškom spravom. Ako je međutim alat tako fin, da nam otešćava uspješan lov namjesto da nam pomaže, onda se po mome mišljenju prekoračuje granica rezona i počima snobizam. U najboljem slučaju nije to više šport ribarenja nego šport baratanja alatom ili šport bacanja, zapravo bacanja novca, jer od tog »športa« imadu najveću korist tvornice ribarskih potrepština. Zato i dolazi baš s ove strane propaganda za fini alat, za natječaje u bacanju i t. d. Ako se ribarski šport sastoji od vještine baratanja sa što finijim alatom, onda je na koncu športaš udičar i onaj Japanac, kojemu je užitak loviti zlatne ribice u akvariumu na jednu vlas svoje žene.

Vinogradaru, koji se cijelu godinu muči njegovanjem svoga vinograda, nitko ne zamjera, ako se napokon jedanputa pošteno napije. Kad je športski ribar već sa toliko žrtava nasadio i očuvao vode, koje mu toliko leže na srcu, zašto ne bi u njima smio barem loviti svoje ribe? Pitanje zaštite i športske svijesti, koje je već dodirnuo u br. 1 ovog godišta gosp. Kopsa neću ovdje ponavljati nego bi htio samo zaključiti, da pitanje rekordnog lova nije ni iz daleka tako opasno kao što izgleda.

Drugovi, koji su među nama više zaposleni, nađu za ribolov 3 do 4 nedjeljna dana u godini, tome pridođe možda još 1 do 2 tjedna dopusta na obali kakove lijepe vode, što sve skupa iznaša kojih 20 dana u godini. Od tih 20 dana sigurno su 10 bez uspjeha, jer je voda mutna, neprestano pada kiša ili duva istočni vjetar, ili riba jednostavno ne grize, jer naprosto neće. Devet dana dozvoljavaju čedan ili prosječan lov a samo jedan jedini dan javi se na kratko vrijeme »hora«, voda vrvi, — iza svakog kamena viri riba.

Mislite li Vi, da će se onaj ribić, koji je bezbroj puta išao praznih ruku kući, pitati sada, dali je to športski, ako uhvati više nego četiri pastrve? Mislite li da će nakon četvrte uhvaćene ribe spremiti svoj prut u tok, sjesti lijepo na obalu i čitati Ribarski vjesnik, da ojača svoju športsku svijest, a ribe dotle skaču? Ako se čovjek nakon godinu dana nađe opet zajedno sa svojom ljubovcom, neće se valjda zadovoljiti samo sa jednim poljubcem, pa kad ribić nakon 12 mjeseci čednog lova jedanput pogodi horu, je li onda čudo ako hoće da lovi! Tako sam i ja prošlog ljeta, kada sam bio na Šujici, ulovio u jednom danu 70 pastrva. Tko bi se vozio tako daleko, da napokon jedanputa nađe dobru vodu i to još

slučajno u najzgodnijim vremenskim prilikama, a da ne bi onda lovio što god se može?

Time nisam htio reći, da mora svaki rekorder zadržati sve ulovljene ribe za sebe, pogotovo ako je daleko od svoga stalnog stanovanja. Što će mu tolike ribe? Pojesti ne može sve, poslati ih ljeti također ne može nikome, što mu dakle drugo preostaje, nego da ih nakon drilovanja vrati opet žive natrag u vodu? Tako sam i ja učinio na Šujici. Pridržao sam 6 komada za našu večeru a drugih 64 sam izmjerio i odvagnuo pa s njima natrag u vodu.

Toliko o športskom ribolovu.

A onima, koji će u buduće opisivati događaje uspješnog lova, savjetovao bi, da kraj toga malo više istaknu, kako na jedan uspješni dan ribolova dolazi najmanje deset neuspjelih a tko to radi svoga prestiža neće učiniti, neka radije šuti po savjetu Wilhelma Busch-a:

»Hat der Jüngling ein Vergnügen,
Sei er dankbar und verschwiegen«.

Šćuka — vrag

Istiniti doživljaj

Prijašnjih godina najradije sam polazio u ribolov sa prijateljem Markecom. — Ne samo, da je Markec bio dobar, mio i zabavan drug, koji je znao nasmijati cijelo društvo, uvijek duhovit i dosjetljiv — nego je bio i izvrstan i praktičan ribolovac. — Kadgod sam s njime išao u lov, nikada se nismo vraćali praznih ruku. — Osim toga bio je i izvrstan kuhar pa je znao na licu mjesta — na vodi — prirediti riblju čorbu, da bi je bogovi jeli.

No za čudo, kako god je bio razgovorljiv u društvu, na vodi u ribolovu šutio je kano riba — ali samo tako dugo, dok se čep od udice nije počeo vrpoljiti. — Čim bi opazio po igri čepa, da je riba na meci i da grize, odmah je počeo njegov duhoviti i šaljivi razgovor sa tom ribom. — Koliko puta znali smo prosjediti sate i sate, on s jedne a ja s druge strane vrbe na vodi, a da nismo progovorili niti riječi. — Pa kad sam ovako više puta i zadrijemao — najednom mi je dopro do ušiju njegov simpatični zagasiti tenor i morao sam slušati po prilici ovakav monolog:

— No daj — daj mala moja daj, kaj se vraga nećkaš?... viš kak si bedasta... sad si opet pustila... samo nemoj, bu došla druga pa buš ostala bez svega... Aha... sad, sad si opet tu... daj, daj, grizi, grizi... tak vidiš, sad si spametna... hopla!

i ako je uhvatio ribu, tako dugo je s njom razgovarao i tetošio oko nje, dok je nije strpao u mrežu. — Čim je opet zabacio udicu, prestao je razgovarati pa niti na pitanja nije nikome odgovarao. — Ja sam već poznao te njegove navike i nisam mu nikada zanovijetao sa pitanjima — nego sam po malo i ja poprimao taj njegov običaj i zato smo se slagali.

No još nešto znao je moj prijatelj Markec. — Bio je izvrstan »trbuhozborac«. — Tu svoju vještinu znao je često predvađati u društvu pred prijateljima — naravno uz buran smijeh — jer je u tome bio u istinu pravi majstor. — Sjećam se, da je jednom u jednoj gostioni na-

tjerao konobarici strah u kosti, kad je razgovarao sa »nepoznatim« u peći, tako da nije htjela doći u sobu da nas dvori jer je morala prolaziti kraj te peći.

No najveseliji događaj, koji sam s njime proživio i kojega ću se uvijek sjećati je taj, koji ću Vam sada ispričati.

Jedne nedelje rano, pođosmo nas dvojica u lov na štuke u obližnje selo K. na Kupi. — Tamo nas je već čekao naš stari poznanik, stari seljak Miško B., koji nam je priredio ribice kao mamce za lov i pokazao mjesta gdje ćemo postaviti. — Obično je taj starac ostao preko cijelog dana s nama, pomagao naložiti vatru i donijeti vodu, kad je Markec kuhao svoju čorbu. — Kod toga je neprestano držao u zubima dugačku lulu i cijeli bogovetni dan iz nje cmoljio.

Dakle — lov je počeo. — Udice su bile postavljene i mi smo se povukli iza vrba, svaki nad svojim čepom. — Nije prošlo pet minuta i Markecov čep počeo je onaj karakterističan ples, kojeg ribolovci dobro poznaju. — Najprije je par puta oštrije zaokružio i onda nestao pod vodom. — Naravno da je Markec odmah počeo svoj poznati razgovor dok konačno nije zategao udicu i štuka je bila uhvaćena i to priličan komad jer se je oštro borila. — Markec ju je pomalo pritezao kraju i kod toga neprestano govorio i govorio dok se štuka nije umorila i smirila. — Čim ju je digao u vis i zgrabio iza škrga, okrenuo se od vode i gledajuć oštro u štuku — zapitao je:

— No kako si — šćukice moja?
— A kako bi tebi bilo na udici!?

To je odgovorila štuka, nekim čudnim tankim ali oštrim glasom i kod toga pokušala, da se istrgne iz ruke. — Vjerujte, ljudi moji, da sam se u prvi trenutak upravo presenetio jer je to izgledalo tako uvjerljivo, kao da u istinu odgovara štuka. — No odmah sam se sjetio, da je to »trbušni trik« mog prijatelja i već sam htio da se glasno nasmijem, kad mi oko zapne na starom Mišku, koji je sjedio na jednoj posjećenoj vrbi, pet koraka dalje. — Lulu je izvadio iz ustiju, koja je široko razjapio a oči izbečio u štuku. — Na licu mu se ocrtavao silan strah.

Međutim je Markec nastavljao započeti razgovor sa štukom sa svim gestama i mimikom kao da razgovara sa drugom osobom:

— Ti — nemoj biti prosta.
— A ti si lopov i ubojica — odgovara štuka.
— Ti si pako moja lepa šćukica.
— Pazi! — zadavit ćeš me — opet će štuka.
— Drugo nisi ni zaslužila.
— Što ovaj stari bleji u mene? — pita štuka.
— Tko, ovaj stari Miško?
— Da — ovaj stari lopov.

Sad više nisam mogao izdržati — nego prasnem u smijeh. — Stari Miško ustao je i zabezeknuto gledao sad u Markeca — sad u štuku — a sad opet u mene, dok su mu vilice podrhtavale. — Ja sam se i dalje svijao od smijeha dok je Markec i nadalje ozbiljno i mirno strpao štuku u pripravljenu mrežicu za ribe i istu privezao o obližnji grm u vodi.

Međutim sad se je dogodilo nešto nepredviđeno — što je prouzročilo, da sam se odmah prestao smijati. — Kao da je mladić od 20 godina sunuo je Miško pokraj Markeca i u dva skoka bio kod mrežice u kojoj se bacakala štuka. — Prije nego li smo se nas dva mogli snaći, istrgnuo je granu i mrežicu iz vode, tresnuo s njom o zemlju svom silom, zatim zavitlao mrežu nad glavom i poslao zajedno sa štukom, u velikom luku na pola Kupe. — »Z vragom došla — z vragom prošla — potari te sveti križ« — to su mu bile jedine riječi s kojima je popratio ovaj svoj čin — okrenuo nam leđa i više ga taj dan nismo vidjeli. — Pogledali smo se sad zabezeknuto — i jedino što je Markec tragikomično primjetio: — Tak — sad bumo jeli d... a ne riblju čorbu. — Prasnuli smo nato oba u smijeh — ali tog dana nismo ništa više ulovili.

Mika

Dr. M. JAKOVAC, ZAGREB.

Gdje je bio najveći smuć?

Ribarska pripovjest prema istinitom doživljaju

Svi mi znamo da se od generacija do generacija uvjek priča, da su stara vremena bila mnogo bolja.

Ako to nije bilo uvjek tako kod ljudi, a ono je bilo u ribljem svijetu. Ne da nisu velike ribe male proždirale — već čujte:

Somovi robili su »kao da se telići bacaju u vodu«, a po nekoliko kila teški masni šarani za vreme ljetnih popodneva u grupama po 50 i 100 komada sunčali se na vodi. Glavatica natjeravale su teške ribe, hvatale su patke i guske po vodi. Sve to nije prije bila kakova rijetkost. Prolazeći uz pastrvske vode vidjevalo se je jata za jatima pastrva.

Ribari su pričali, kako su im somovi trgali konope kao da su od konca, i kako su ih glavatice uvlačile u vodu, jer su bili preslabi da ih svladaju.

Naravno svaki ribić, a osobito u početku svoje karijere, išao je sa pijetetom i nekim strahom u lov.

I oko Zagreba bilo je prekrasnih mjesta bilo je velike dubline i divnih riba (koje sve je uništilo Trbovlje i nesvrsishodna regulacija.)

Tako sam ja jednoć išao da lovim uz takozvane stare prve pilote. Tu je bilo dubline do 25 m. Dve velike struje sastajale su se ovdje i neprestano kopale i podržavale tu dubinu. Tu je bilo života. Ogromne ribe bacale su se svaki čas desno i levo od udica t. j. ribara, komu nisu dale ni na čas odahnuti. Siromah ribić jedva bi se zagledao u azurnu vodu, te kasno preljevanje sunca u vodi, baciv pogled malo dalje na romantično ležeću zagrebačku goru, kad eno bum, bum, bum... jedan orijaš natjerao je ribu jedva dva tri metra od njegove udice. Prošlo bi tako nekoliko napetih minuta, za koje vrijeme se ribić nije usudio baciti oko dalje od svoga pluta. Najednom evo opet niže tres, bum... sva voda se uspjenila, a stotine ribica poput strelica izletilo iz vode. Sada je trebalo živce svladati, pa se malo na mjestu ipak pomaknuti ili zapušiti cigaretu ili lulu već kako tko...

Polako se ipak sve smirilo. Jata škvoraca proletala su nad glavom ribića u njihovoj karakterističnoj koloni. Čas su nestajala, čas se opet ponovno pojavljala. Divan prizor prirode, ali.... nestao čep! Brži od vjetra ribić uhvatio svoj plut, a hiljadu pitanja šta je, kakva riba próleti njegovom glavom...

Već je velika riba bila tu i znate kako je, ribić je bio zadovoljan. Sunce nije više tako pripecalo, boje su postojale blaže, a svježina vode jače se očutila. Tamo dalje u šumici pjevao je slavulj jedan za drugim a tik do nogu ribića doletili bi vodomari te veselo skakutali. Nesretni ribić zaboravio na čep... skoči prekasno, jer ribice više na udici nema... Kao za inat jedna ogromna riba zapljušće malo dalje vodom.

Evo tako se je nekoć lovilo, a sada prelazim na tog najvećeg smuđa. Bijah još dječarac. — »Tuna! pravi Dečko je tvoj Tonček — »Tuna! Tvoj mali je već bolji ribić od Tebe« znao se rugati mome ocu njegov stalni ribarski drug, bivši vrlo zaslužni i obljubljeni pretsjednik zagrebačkog ribarskog društva. Odosmo dakle sva trojica »K starim pilotima«.

Bio je vedar — ugodan ljetni dan. Moj otac je zapalio lulu, uzeo samo jedan prut kad je išao u lov. Nitko nije znao onda opreznije doći do vode, niti opreznije pustiti udicu u vodu. Niti jedan suvišan korak ili šušanj... Dozvolio si je tek slušati ptičice, koje su okolo cvrkutale i kao pravi ribić sve je poznao po njihovom pjevu... Ako nije ulovio ribu, što je bilo rijetko, onda se je pred veče izgubio... i donio uvjek najmanje po jednog smuđa. Njegov prijatelj mumljao bi... toga ti ne računam, taj je iz »poltera«.

Taj dan ostali su oba starija ribića na obali. Voda bijaše dosta bistra, naglo je pala iza jedne kasne proljetne poplave. Ja sam znao, da take poplave donose i promjenu toka vode i pomno sam iz povišeg mjesta promatrao tok vode. Treba znati gdje je riba, to je tajna uspjeha ribara. Taj instinkt... to je ono, što laici ribići zovu »ima opet sreću...«

Vidio sam kako je glavna Sava prodrla k starim pilotima novi rukav. Krasna i moćna nova bujica vode prodirala je ravno prema pilotima, od kuda je svladana starim jačim tokom vode — na tome mjestu najveće dubljine — polagano zakretala na desno, tekući mirno i dostojanstveno natrag prama svom polaznom mjestu. Tu uz otok ona je popostajala — vrtila se lagano u svim pravcima — noseći bijelu gustu pjenu — koju je čas prije u oštrom strujanju stvorila.

Nitko me nebi bio zadržao, da tamo ne odem. Lagano je klizio moj čamac uz vodu. Točno sam odmjerio, kako ću između pojedinih struja što tiše doći onamo. Trideset metara od mjesta, moje je veslo radilo samo okretajima u vodi. Bez šušnja čamac je bio snažno izvučen prema obali. Čamac se nije makao, voda nije učinila ni kolobara, dok sam stavljao udicu sa ribicom u vodu... Ja sam već sve unapred proučio što će biti — jer pluto je samo dotaklo vode i nestalo je... Propisno sam čekao, zategoh, jedan meki veliki trzaj u vodi... i za čas... bio je smuđ moj! Metnuh novu ribicu — veliku zelenu Laubu — »solista« —. Sjedoh, da se malo odmorim. Tišina... i drhtaj bi se čuo.

Sada tek spoznah impozantnost mjesta. Tu u dubini moralo je biti živo. Prestolni dvorac za smuđeve. Samo pravi ribar može prosuditi uzbuđenje, koje se osjeća na takomu mjestu.

Čep je dostojanstveno plivao po vodi. Najednoč je nestao... Ja povukoh. Prut se snažno svinuo. Nastala je borba. Povukoh ga do površine vode. Silna glava, — bio je ogroman smuđ. Od preko mi doviknuše, neka polagano izađem iz čamca, da ga na pjesak izvučem. Tako sam i učinio. Silna riba moćno se je branila, ali je ipak dovukoh do obale. Upravo se odlučih, da je vučem na nisku pješčanu obalu, kad najedamput... sve propalo... Golemi smuđ se je odkinuo... izvukoh ispruženu udicu. Nevjerojatno debela udica (nekada se je lovilo sa mnogo debljim udicama) bila je izravnana. Skočih do obale i vidjeh ga posljedni puta. Ogroman, prekrasan sa svojom bodljikavom gornjom perajom — impozantan... Zastao je bio na čas i tada jednim zamahom isčeznuo...

Cjenim ga još i danas na preko 20 kg. Jer tako velikog smuđa nikada više nisam vidio.

FELIKS ZVONIMIR VLAŠIĆ, ZAGREB.

Praktične upute za ribiće

Impregniranje uzice, (Schnur) lanene, svilene ili pamučne

I.

Uzme se 70% čistog domaćeg voska, 20% loja, 7% terpentin ulja i 3% kalafonija.

Ta smjesa stavi se u jednu čistu posudu koja se opet stavi u drugu posudu u kojoj je voda, i tako se pusti kuhati, dok se smjesa uz neprestano mješanje potpuno ne rastopi.

Rastopljena smjesa lijeva se u kalupe po volji.

Kad ohladi, provlači se kroz masu uzica, ili se može ponovno kao gore rastopiti, pak se kroz rastopinu provuče uzica i čistom mekanom krpicom obriše, te je time impregnirana.

II.

Uzme se 50% tekućeg parafina, 50% krutog parafina (dobije se u trgovinama boja i kemičkih proizvoda). Ta smjesa se kuha kao gore, a kad je rastopljena i kad više nije prevruća, položi se u nju uzica i pusti 5 minuta, da se potpuno nasiti smjesom.

Nakon toga se kroz čistu krpicu provuče i tako ocijedi. To je najbolja impregnacija, te drži najmanje 1 godinu.

Uzica ostaje mehka i protiv vode i smrzavanja posve otporna.

Impregnacija prutova (Bambusa).

Najbolje sredstvo za impregniranje prutova je Bernstein lak ili Nitro lak (dobije se u svim trgovinama boja).

Prut se mekanim širokim kistom sa jednim od gornjih lakova temeljito oliči i pusti u kuhinji, gdje je toplo polagano sušiti. Sušenje traje 8 dana.

Poveze (Bindunge) na prutovima najbolje se impregnira sa rastopinom Schellacka. To mora prije uslijediti, nego li se prut impregnira sa lakom.

Schellack impregnacija se osuši za 24—30 sati. Predvez (Poil) bojadiše se modro ili zeleno na slijedeći način:

Predvez se metne najprije 1 sat u hladnu vodu, nakon toga ulije se u vodu malo Alizarin tinte.

Nakon kratkog vremena ćemo viditi, da li nam boja odgovara, u kojem slučaju izvadimo predvez i operemo ga u hladnoj vodi.

Predvez bojadiše se smeđe: ako se ljuske od crvenog luka preliju vrelom vodom, pak nakon što se tako bojadisana tekućina malo ohladi, stavi se u nju predvez, koji se prema potrebi ostavi ¼—½ sata u istoj.

Jednako se smeđe predvez dade bojadisati sa jakim čajem ili crnom kavom.

Žuto se bojadiše sa rastopinom šafrana.

Omatanje predveza na udicu je najbolje sa svilom, koja je umočena u rastopinu od postolarskog crnila (Schusterpech) u alkoholu.

Tajnik II. Z. R. D.

Za mazanje role i vrtka (Wirbel) sa par kapi petroleja promješano ricinusovo ulje.

Protiv rđe je najbolje sredstvo Ballistol. Dobije se u trgovinama boja i željezarama.

Za očuvanje umjetnih muha od moljaca je slijedeće sredstvo:

U ¾ dijela Methylenspirita rastopi se ¼ dio naftalina, te se tom tekućinom poštrcaju raširene umjetne muhe, na što se spreme u limene kutije.

Pluto se bojadiše ili uljenom bojom, a najbrže rastopinom pečata u špiritu.

Vabci (Köderfische) najbolje se konzerviraju u 2%-tnoj formalin rastopini.

Sam postupak je vrlo jednostavan: Ribica se ponajprije udarcem prsta po glavi ubije, zatim u slanoj vodi temeljito ispere i složi u bocu koja se do vrha napuni 2% formalin rastopinom.

Nakon nekoliko dana se mora ta rastopina izmijeniti čistom, jer je uslijed izdvojenja krvnih čestica i ostale nečistoće postala mutna.

Ribice se također oprezno u čistoj hladnoj vodi operu.

Ovaj proces se mora eventualno još koji put ponoviti, dok formalin tekućina ne ostane čista.

Gliste se kod kuće hrane na slijedeći način: U jedan veći (cca 60 cm)sanduk se postavi jedan manji od (cca 50 cm). Međuprostor se ispuni sa pepelom, dok se na dnu većeg sanduka podmetnu dva drva ili letve oko 10 cm visine, a prazni prostor se također ispuni sa pepelom.

U nutarnji sanduk se metne ponajprije jedan sloj crne zemlje ili sitnog sočnog gnjoja, onda 1 red mahovine, na koju se istresu gliste.

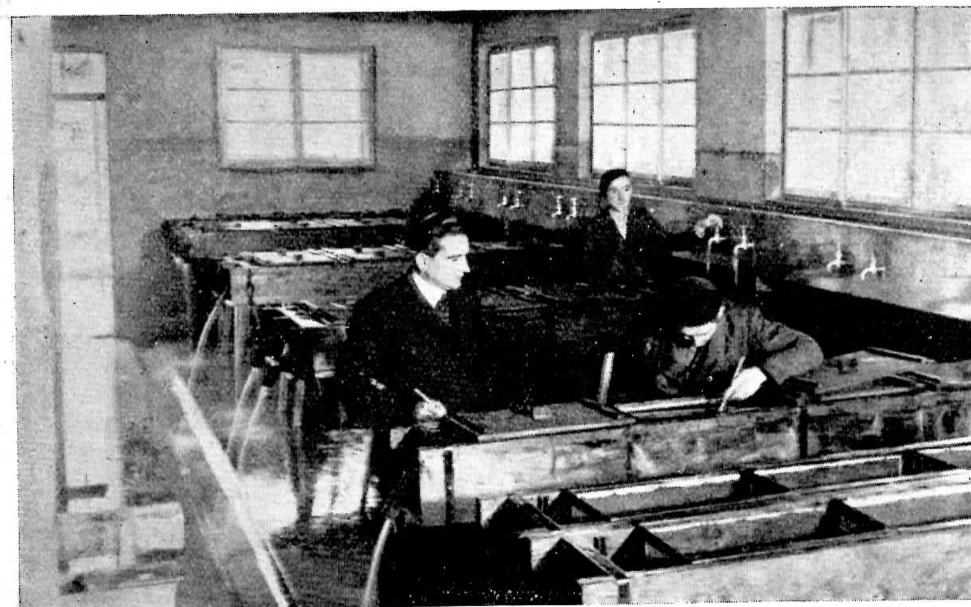
Sada se dnevno izlijeva na tu mahovinu ostatak t. j. talog od kave (Kaffeesatz) dok dosegne 10 cm a onda se opet umetne 1 red mahovine.

To se ponavlja prema veličini sanduka 3—4 puta, a svakih 14 dana se nalije 1 šalica mlake juhe ili mlijeka.

Ovako se gliste mogu godine i godine hraniti, dok se istodobno množe u velikim količinama.

Sanduci se u ljetu drže na hladnom, a zimi na umjereno toplom mjestu.

Veći dio ovih uputa su po Dr. Karlu Heintzu, te su prokušana, pak ih svaki ribić može bez bojazni upotrijebiti.

Jedan dio unutrašnjeg uređaja ribarnice na mrjestilištu zagrebačkog Ribarskog društva

Gg. prof. Plančić i Matun kod mrjestenja

Glavatica

(Sezona za lov je započela)

Ovu je glavaticu ulovio g. Erlač Maks, član Varaždinskog ribarskog društva, dne 2 decembra 1936 u Dravi kraj Varaždina na varalicu (Heinzblinker) 10.50 cm. Iako ta riba teži 9.40 kg a duga je 98 cm nije se ona uopće borila, kao što je to obično kod mnogo manjih glavatica, koje se ne mogu tako lahko dobiti na kopno. U njezinoj utrobi nalazila se još jedna glavatica u težini od pola kile, koju je malo prije nego što je sama nastradala, ulovila.

Sezona za lov na glavatice je započela. Kako se čuje, biti će ove godine lov uspješniji, pošto su se na mnogim mjestima vidjevale cijele grupe glavatica.

Kod nas u Zagrebu je prošle godine ulovio najviše glavatica g. Rajnar, koji ima tu sreću da stalno pronađe mjesto, gdje se one nalaze. Za ovu godinu već imade predbilježeno nekoliko mjesta, za koja on tvrdi, da glavatice tamo ima, samo veli, da su još gizdave pa neće gristi.

Štuka sa trokukom i predvezom u želucu

Gospodin Metzner Daniel ulovio je štuku od 4 kg, koja se nije ni najmanje borila kad se ulovila. Bila je vanredno mršava, i odmah se vidjelo da je bolesna. Kad ju je otvorio imao je šta vidjeti. U njezinom želucu nalazila se dosta velika trokuka udica sa predvezom. Tu udicu morala je ova siromašna štuka već dugo vremena nositi u sebi, budući je udica bila posve izlizana.

Konkurs

Ministarstvo poljoprivrede, Otsek za ribarstvo, u saradnji sa Ministarstvom trgovine i industrije — Otsekom za turizam i društvom »Putnik« iz Beograda izdaće »Vodič za sportski ribolov u Kraljevini Jugoslaviji«.

Deo vodiča za slatkovodno ribarstvo ima biti sastavljen u ovoj formi:

1) Podela prema vrstama riba koje dolaze u obzir za sportski ribolov.

2) Za svaku vrstu riba označiti tačno ribolovnu vodu, odnosno deo te vode, kao i lovišta koja su najpodesnija.

3) Isto tako označiti za svaku vrstu riba lokalno uobičajeni način i vreme ribolova, vreme kada je lov najbolji i kada je dozvoljen. Označiti minimalne veličine ribe, ispod kojih se ne smeju loviti pojedine vrste.

4) Označiti način pribavljanja ribolovnih dozvola, njihovu cenu i sve ostale uslove koje treba ispuniti da se dozvola dobije. Navesti uslove ribolova (da li su dozvole godišnje, mesečne ili dnevne, da li se daje čuvar kao vođa, da li se plaća nešto za ulovljenu ribu i t. d.).

5) Navesti adrese sportskih ribarskih udruženja, ustanova ili lica, na koje se interesenti mogu obratiti radi obaveštenja.

6) Uz prednje opise priložiti fotografije interesantnih predela, kao i lovišta, sa opisom. Uz to slike naročito lepih i velikih egzemplara riba, ulovljenih na tim mestima. Naročita važnost se polaže na to, da fotografije budu što jasnije i privlačne. Fotografije se mogu priložiti u neograničenom broju, sa dozvolom autora za reprodukciju.

7) Rukopis po mogućnosti ne treba da obuhvati više od 20 strana, kucanih na mašini, sa proredom.

8) Rukopise sa fotografijama dostaviti najkasnije do 31 decembra o. g. na adresu: Ministarstvo poljoprivrede, Otsek za ribarstvo, Beograd, gde se mogu dobiti i sva obaveštenja o prednjem.

9) Od primljenih rukopisa otkupiće se tri najbolja i to prvi za sumu od dve hiljade dinara, drugi za sumu od hiljadu i pet stotina dinara, a treći za sumu od hiljadu dinara. Za ostale se pridržava pravo otkupa po eventualnom sporazumu.

Iz Ministarstva poljoprivrede, Br. 65589-III od 7-IX-1936 g.

DRUŠTVENE VIJESTI Z. R. D.

SRETAN BOŽIĆ I NOVU GODINU želimo svim cij. članovima i pretplatnicima.

IZVJEŠTAJ RIBOGOJCA NA MRJESTILIŠTU Z. R. D. Od 7 XI do 27 XI. Izmrješteno je 54.300 ikara potočne pastrve. Mrjestenje obavili su gg. prof. Plančić, Matun i Žgavec. Ova se jajašca nalaze u koritima u ribarnici. Mrjest je dobiven od 91 riba matera. U prvom velikom jezeru nalaze se 91 riba matera, te 43 mužjaka. U drugom velikom jezeru imade 11 šarenki, koje su nanovo ulovljene. Treće jezero još je prazno.

U četvrtom jezeru imade 7.600 komada kolifornijske pastrve od cca 10 cm. Ove ribice vanredno lijepo napreduju. U dva dugačka bazena imade 6.000 kalifornijske pastrve od 6—9 cm. U ostala dva dugačka bazena nalazi se privremeno 500 kg patuljastih somića, koji su nabavljeni za riblju hranu.

Od 30 X do 1 XII 1936 potrošeno je za hranu ribama 72 kg jetra, slezene i pluća, 5 kanti krvi te 4 kg brašna.

Temperatura vode u koritu stoji između 5° C do 10° C.

*

Umoljavamo ovime svu gg. ribiće i prijatelje ribarstva, da izvole posjetiti naše ribogojilište, jer svaki pravi ribić morao bi biti upućen u umjetno mrjestenje riba.
umjetno mrjestenje riba.

Upravni odbor

DOPRINOSI ZA MRJESTILIŠTE Z. R. D. OD 2 X DO 31 XII 1936. Zagrebačko Ribarsko društvo primilo je od slijedeće gospode prinose za mrjestilište: Sabljić Vojko Din 30.—, Murn Franjo 20.—, Horvat Vjekoslav 40.—, Rožankovski Vladimir 20.—, neimenovan 10.—, Urek Edmund 10.—, Sušin Rajmund 10.—, Hrastnik Josip 10.—, Ivanuša Stjepan 10.—, Vergles Ivan 20.—, Ščurić Viktor 60.—, Šoštarko Kazimir 25.—, Kasun Mirko 10.—, Mikšić Josip 10.—.

Ovomu broju Ribarskog vijesnika prilažemo pošt. čekovnu uputnicu sa učtivom molbom na svu gospodu, koja bi htjela i mogla doprinašati materijalne žrtve za izgradnju još nedovršenog mrjestilišta Zagrebačkog ribarskog društva, od kojega će svi pravi prijatelji športskog ribarstva imati velike koristi.

ISKLJUČENI IZ ZAGREBAČKOG RIBARSKOG DRUŠTVA. Upravni odbor je na svojoj sjednici od 16. aktobra 1936 isključio iz članstva g. Hakiju Salakovića zbog toga što je svoju društvenu iskaznicu posudio drugim licima, da se mogu s njom služiti u lovu. — Na svojoj sjednici od 14 novembra 1936 upravni je odbor isključio iz članstva g. Kovačić Stjepana, koji je u izvršivanju ribarskog sporta stalno kršio društvena pravila. — Na sjednici od 4 decembra 1936 isključen je iz članstva g. Hruby Nikola, koji je za vrijeme lovostaje lovio pastrve na potoku Bregana.

Ova isključenja važe do konca ove lovne godine t. j. do 30 IV 1937.

PRIJAVLJEN SRESKOM NAČELSTVU. Čuvari ribolova ZRD. na rijeci Savi prijavili su Sreskom načelstvu u Zagrebu g. Detela, pismoslikarskog obrtnika iz Zagreba, kojega su uhvatili, kako na vodama ZRD. lovi ribu bez dozvole društva kao vlasnika revira, te bez državne i banovinske dozvole.

POZIV NA UPLATU ČLANARINE. U našem je društvu običaj, da članovi prestaju plaćati članarinu obično onda, kada se je promijenio upravni odbor, s kojim nisu sporazumni. Tako smo mogli opaziti, da skoro svake godine istupa oko 80 članova, a na njihovo mjesto prijavljuje se isti broj novih članova tako da je ipak broj članstva svake godine isti. Nikako nije moguće povisiti brojčano stanje članova društva nažalost samo radi toga, jer mnogi članovi zaboravljaju, da nisu članovi jednog upravnog odbora već jednog društva i da ne plaćaju članarinu licima, koja sjede u upravnom odboru, već društvu. Dakle činjenica je,

da članovi istupaju iz nekog kapriciteta, jer društvom ne upravljaju ljudi, za koje oni misle, da bi bili jedino podesni zato.

Pregledavajući popis članova od prošle godine, uvjerili smo se, da mnogi ovu godinu nisu ponovili svoje članstvo. Medju njima se nalaze mnogi strastveni ribići, za koje smo sigurni, da nisu napustili ovaj lijepi sport s kojim su se bavili tolike godine.

Mi stoga apeliramo baš na ove ribiće športaše, neka i ove godine ponove svoje članstvo, jer se treba znati, da je društvu u mnogome olakšan rad i postojanje kod čim većeg broja članstva.

OTKAZ ČUVARU RIBOLOVA NA POTOKU LIPOVAČKA GRADNA. Uslijed čestih prigovora protiv čuvara ribolova Dumića na potoku Lipovačka Gradna upravni je odbor istomu otkazao službu. Prigovaralo se da je Dumić slabo nadzirao potok, tako da su mnogi ljudi a naročito iz Samobora i okolice, stalno i nesmetano mogli loviti forele i to naročito u zabranjenom predjelu.

Vodu će otsada čuvati ribogojac na mrjestilištu, koji će bez obzira svakoga, koga zateče na krivolovu prijaviti.

L I T E R A T U R A

DR. VILIM MRŠIĆ: ISKUSTVA SA UDOMAĆENJEM DUŽIČASTE PASTRVE U JUGOSLAVIJI, sa popisom svih voda u Jugoslaviji, u koje je ova vrst pastrva sa uspjehom ili bezuspješno nasađena, naručuje se uz cijenu od Din 10.— kod Zagrebačkog ribarskog društva ulica Kraljice Marije 15.

AKVARIJUM. Napisao profesor Ante Tadić. Vrlo bogato ilustrovana uputstva za gajenje riba u akvarijumu. Naručuje se uz cijenu od Din 15.— franko kod knjižare Maričić i Janković, Subotica. Novac se šalje na čekovni račun broj 52.187. Knjižarama i preprodavaocima 25% popusta.

Poziv na pretplatu!

Upozoravamo ovime sve naše cij. pretplatnike, koji još nisu uredili pretplatu, da nam dugujuću pretplatu izvole doznačiti najkasnije do konca ovog mjeseca, jer ćemo u protivnom slučaju biti prisiljeni da im obustavimo dostavu lista. Izdavanje lista skopčano je sa velikim troškovima, što mislimo, da znadu i naši poštovani dužnici i prijatelji našega Vjesnika, te se čvrsto nadamo, da će ovaj naš apel bez zamjere naići na razumijevanje.

Sa 1. januarom 1937 počima nova pretplatna godina 1937. što molim da se primi do znanja.

Novac za R. V. se šalje na pošt. ček. broj 39.753.

Odbor za izdavanje Ribarskog Vjesnika
Zagrebačko Ribarsko društvo
Ulica Kraljice Marije 15

FILIJALA POŠTANSKE ŠTEDIONICE U ZAGREBU.

PRIZNANICA

Popunjava uplatilac.

na iznos od ________________ Din. _____ p.

slovima Dinara ________________

uplaćen danas
na ček. račun br. 38.858
Ime vlasnika ček. računa:

Zagrebačko ribarsko društvo, Zagreb.

Uplatni br. po dnevniku ____________

Naplaćena taksa Din. ______ p. ______

Potpis službenika

Obr. Š. br. 106 „Uplatnica".

FILIJALA POŠTANSKE ŠTEDIONICE U ZAGREBU.

IZVJEŠTAJ

vlasniku čekovnog računa

Popunjava uplatilac.

Iznos od ________________ Din. _____ p.

uplatio je

Ime uplatioca ________________

u korist ček. računa br.

38.858

Zagrebačko ribarsko društvo, Zagreb.

Dana ________________

FIL. POŠTANSKE ŠTEDIONICE U ZAGREBU.

TEMELJNICA

za knjiženje

Popunjava uplatilac.

Iznos od __________ Din. _____ p.

uplatio je ________________

na ček. račun br.

38.858

Dana ________________

Uplatni br. po dnevniku ____________

Ovaj dio ostaje kod Štedionice i na njemu se ne vrše saopćenja vlasniku čekovnog računa

Prostor za saopćenja vlasniku računa

Ovom čekovnom uplatnicom može izvršiti uplatu na blagajnicama Poštanske štedionice ili njenih filijala ili na svima poštama u Kraljevini Jugoslaviji svako lice do neograničene svote i bez dokaza istovjetnosti.

Popunjavanje uplatnice vrši sam uplatilac i to ili rukom (samo mastilom), ili štampanjem ili pisaćom mašinom. Priznanicu potvrđuje blagajnica Poštanske štedionice ili pošta i vraća je uplatiocu. Datum na uplatnici mora odgovarati danu uplate.

Priznanica je potpun dokaz izvršene uplate za račun vlasnika čekovnog računa, kad je snabdjevena uplatnim brojem, potpisom ovlaštenog službenika pošte ili Poštanske štedionice i otiskom žiga.

Nejasno popunjene, poderane, uprljane, ispravljene ili brisane čekovne uplatnice pošte ne smiju primati.

mi do znanja.
?. se šalje na pošt.
3.

nje Ribarskog Vjesnika
Ribarsko društvo
aljice Marije 15

Vlasnik i izdavač: Zagrebačko ribarsko društvo — Zagreb, Kra
Glavni i odgovorni urednik: Prof Josip Plančić, Z
»Narodnih Novina«, Zagreb. — Za tiskaru odgo